

2101000402030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-2
SANSKRIT – LEVEL 3
EPIGRAPHY INDIAN TEXTUAL CRITICISM

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-2**

b. Name of the Subject : **SANSKRIT – LEVEL 3 EPIGRAPHY INDIAN TEXTUAL CRITICISM**

c. Subject Code No : **2101000402030001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ લખો. (ગમે તે પાંચ)

20

Write answer briefly. (Any Five)

1) સુદર્શન સેતુના તટ પર કયા રાજાએ કોનું મંદિર બંધાવ્યું?

Whose temple was built on the banks of Sudarshan Setu? When?

2) પાઠસમીક્ષા એટલે શું?

What is called textual criticism?

3) બક્ષાલી હસ્તપ્રત કોને પ્રાપ્ત થઈ? તેના કેટલા પેજ છે ?

Who found the Bakshali Manuscript? How many Pages does it contain?

4) પાઠોના પ્રકાર જણાવો.

Write the types of Texts.

5) સંચરિત પાઠમા પ્રવેશતી અશ્રુધિઓના કારણો કેટલા? કયા કયા?

Causes of corruption in transmitted text? Which?

6) કઈ નદીમાં પૂર આવવાને કારણે સુદર્શન સેતુને નુકસાન થયું? કયા માસમાં?
The floods of which river damaged the Sudarshan Setu? In which month?

7) સ્કંદગુપ્તના અભિલેખોની ભાષા, લિપિ અને સાહિત્યપ્રકાર જણાવો.
Which? State the language, script and genre of Skandgupta's Inscription?

Q.2 (અ) મુદ્રણદોષ દૂર કરી ગદ્યખંડ ફરી લખો.

12

(A) Remove the print mistake and rewrite the Paragraph.

ભાષા અર્જીત તત્વ છે તે અનુકરણ દ્વારા શિખાય છે. અનુકરણની અપૂર્ણતાને કારણે પણ ભાષાઓ માં પરીવર્તન રહે છે આ કારણ અવયવોની વિભિન્ન ગતી જોયને શિક્ષણ સાંભળવાની પ્રક્રિયા વગેરે બાબતો પર નીર્ભર રહે છે ક્યારેક અનુકરણ માં ભાષીક તથ્યો લુપ્ત થાય છે કેટલાક નુતન તથ્યો ઉમેરાય છે. શારીરિક સ્થિતિમાં તફાવત ભૌગોલિકતા સ્વિકારવાની માનસીક અવસ્થા વગેરે કારણોસર લાંબાકાળે ભાષા પરિવર્તન કરનારા પરિબળો છે.

(બ) આનુવાદ સમજાવો. (કોઈ પણ બે)

(B) Explain with Translation. (Any Two)

8

(1) न्यायर्जने (s) र्थस्य च कः समर्थः स्यादर्जितस्याव्यथ रक्षणे च ।
गोपायितस्यापि च वृदिहैतौ वृद्रस्यपात्रप्रतिनादनाय ॥सव्वेषु
ज्ञातमेकः खलु पर्णदतो भारस्य तस्योद्रहने समर्थः ॥

(2) अपि च जित [मे] व तेन प्रथन्ति यशांसि यस्य रिपतो (ड) पि [॥]
आमूलभग्न - दम्पा निर्वचना म्लेच्छ - देशेषु ॥ क्रमेण बुदध्या
निपुणं प्रधार्य ध्यात्वा च कृत्स्नागुण - दोष - हेतून । व्यपैत्य
सर्वान्मनुजेन्द्र - पुत्रांल्लक्ष्मीः स्वयं यं वरयांचकार ॥

(3) सिद्धम [||*] श्रियमभिमतभोग्यां नैककालापनीतां त्रिदशपतिसुखातर्था
बलेराजहार । कमलनिभयनायाः शाशवतं धाम लक्ष्म्याः । स जयति
विजितार्तिर्विष्णुरत्यन । - विष्णुः ॥

Q.3 ભારતીય પાઠોના પ્રકારોની સવિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

20

Elaborate upon the types of Indian criticism.

અથવા
OR

સ્કંદગુપ્તના ગિરનાર શૈલલેખનું ઐતિહાસિક અને સાંસ્કૃતિક મહત્વ જણાવો?
Describe the historical and cultural importance Girnar's inscription of
Skandgupta.

Q.4 પ્રાચીન ભારતમાં વપરાતી લેખન સામગ્રી વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો. **20**
Discuss in detail regarding the writing materials used In ancient India.

અથવા
OR

પાઠ સમીક્ષા અધિનિયમો વિશે વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
Discuss in detail about canons of textual criticism.

Q.5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) **20**
Write short notes. (Any Two)

- 1) સ્કંદગુપ્તના ગિરનાર શૈલલેખમાં ભાષા અને લિપિ.
Language and Script in Skandgupta's Girnar Inscription.
- 2) બક્ષાલી હસ્તપ્રત
Manuscripts of બક્ષાલી
- 3) મહાભારત ની સમીક્ષિત આવૃત્તિ
Critical Edition of "Mahabharat"
- 4) બાવળ હસ્તપ્રત
Manuscripts of Baval
